TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2006. gada 23. martā *

Lieta C-535/03

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)* (Apvienotā Karaliste) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2003. gada 10. decembrī un Tiesā reģistrēts 2003. gada 19. decembrī, tiesvedībā

The Queen,

pēc ***Unitymark Ltd,***

North Sea Fishermen's Organisation lūguma

pret

Department for Environment, Food and Rural Affairs.

* Tiesvedības valoda — angļu.

TIESA (trešā palāta),

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Ross [*A. Rosas*], tiesneši S. fon Bārs [*S. von Bahr*] (referents) un E. Borgs Bartets [*A. Borg Barthet*],

ģenerāladvokāts F. Ležē [*P. Léger*],
sekretāre K. Štranca [*K. Sztranc*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 17. martā,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Unitymark Ltd* un *North Sea Fishermen's Organisation* vārdā — A. Lūiss [*A. Lewis*], *barrister*, ko pilnvarojuši A. Olivers [*A. Oliver*] un A. Džeksons [*A. Jackson*], *solicitors*,

— Apvienotās Karalistes valdības vārdā — K. Mandži [*K. Manji*], pārstāvis, kam palīdz M. Hoskinss [*M. Hoskins*], *barrister*,

— Eiropas Savienības Padomes vārdā — T. Midltons [*T. Middleton*] un F. Florindo Gižons [*F. Florindo Gijón*], pārstāvji,

— Eiropas Kopienu Komisijas vārdā — T. van Reins [*T. van Rijn*] un B. Dohertijs [*B. Doherty*], pārstāvji,

ņemot vērā lēmumu, kas pieņemts pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas, izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums par prejudiciālo nolēmumu ir par Padomes 2002. gada 20. decembra Regulas (EK) Nr. 2341/2002, ar ko 2003. gadam nosaka zvejas iespējas un ar tām saistītos noteikumus konkrētiem zivju krājumiem un zivju krājumu grupām, kas piemērojami Kopienas ūdeņos un Kopienas kuģiem ūdeņos, kur nepieciešami nozvejas ierobežojumi (OV L 356, 12. lpp., un labojums OV 2004, L 240, 16. lpp.), XVII pielikuma 4. punkta b) apakšpunkta un 6. punkta a) apakšpunkta un šī paša pielikuma, ko groza ar Padomes 2003. gada 10. aprīļa Regulu (EK) Nr. 671/2003 (OV L 97, 11. lpp.; turpmāk tekstā — "grozītais XVII pielikums"), 4. panta b) apakšpunkta un 6. punkta a) apakšpunkta, kā arī Komisijas 2003. gada 14. marta Lēmuma 2003/185/EK par dalībvalstīm piešķirtajām papildu dienām attiecībā uz kuģu atrašanos ārpus ostas saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 2341/2002 XVII pielikumu (OV L 71, 28. lpp.; turpmāk tekstā visi kopā — "apstrīdētie pasākumi") 1. panta spēkā esamību.

2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā *Unitymark Ltd* (turpmāk tekstā — "*Unitymark*") un *North Sea Fishermen's Organisation* (turpmāk tekstā — "*NSFO*") pret *Department for Environment, Food and Rural Affairs* par pēdējās minētās iestādes divu pieņemto lēmumu, piemērojot Regulas Nr. 2341/2002 XVII pielikumu un grozīto XVII pielikumu, spēkā esamību.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

Regulas Nr. 2341/2002 XVII pielikums

3 Regulas Nr. 2341/2002 XVII pielikums nosaka zvejas dienu skaitu, ko kuģi, kas ir vismaz 10 metrus gari, drīkst pavadīt, zvejojot tieši mencas vai noķerot tās nejauši.

4 Šī pielikuma 1. un 2. punkts attiecīgi definē laikposmu, kas ilgst no 2003. gada 1. februāra līdz 31. decembrim, un ietekmētās zvejas zonas.

5 Šī paša pielikuma 4. punkts definē zvejas rīkus, proti:

"a) grunts traļi, riņķvadi vai tamlīdzīgi velkamie zvejas rīki ar linuma acu izmēru, kas vienāds vai lielāks par 100 mm, izņemot rāmju traļus (turpmāk tekstā — "4.a tipa rīki");

b) rāmju traļi ar linuma acu izmēru, kas vienāds vai lielāks par 80 mm (turpmāk tekstā — "4.b tipa rīki");

[..]

e) grunts traļi, riņķvadi vai tamlīdzīgi velkamie zvejas rīki ar linuma acu izmēru no 70 mm līdz 99 mm, izņemot rāmju traļus (turpmāk tekstā — "4.e tipa rīki")".

6 Jāprecizē, ka 4.a tipa rīkus lieto mencu ķeršanai, 4.b tipa rīkus — plakanzivju ķeršanai un 4.e tipa rīkus — omāru ķeršanai.

7 Regulas Nr. 2341/2002 XVII pielikuma 6. punkta a) apakšpunkts nosaka tabulas veidā to dienu skaitu katrā kalendārajā mēnesī, kad kuģis var būt atstājis ostu, pārvadājot uz klāja kādu no 4. punktā noteiktajiem zvejas rīkiem. Ņemot vērā šo zvejas rīku pamatizmantošanu, atbilstošo tabulas informāciju var apkopot šādi:

— deviņas dienas 4.a tipa rīkiem (ko galvenokārt izmanto mencu ķeršanai);

— 15 dienas 4.b tipa rīkiem (ko galvenokārt izmanto plakanzivju ķeršanai);

— 25 dienas 4.e tipa rīkiem (ko galvenokārt izmanto omāru ķeršanai).

8 Šā pielikuma 6. punkta b) apakšpunkts noteic, ka Eiropas Kopienu Komisija dalībvalstīm var piešķirt papildu dienas, lai kompensētu kuģošanas laiku starp piederības ostu un zvejas vietām un lai pielāgotos no jauna ieviestajai zvejas intensitātes pārvaldības shēmai.

9 Šā paša pielikuma 6. punkta c) apakšpunkts noteic, ka Eiropas Kopienu Komisija dalībvalstīm var pagaidu kārtā piešķirt papildu dienas kuģiem, kas ved 4.a tipa rīkus, ņemot vērā kuģu, uz kuriem attiecas šā pielikuma noteikumi, 2002. un 2003. gada ekspluatācijas izbeigšanas programmas.

Lēmums 2003/185

10 Piemērojot Regulu Nr. 2341/2002, Komisija pieņēma Lēmumu 2003/185.

11 Šā lēmuma pirmais pants, kas pamatots ar šīs regulas XVII pielikuma 6. punkta b) apakšpunktu, paredz, ka dalībvalstij var piešķirt maksimāli divas papildu dienas, kad kuģi ir ārpus ostas, kuģiem, kas aprīkoti ar 4.a tipa rīkiem un kas specializējas mencu ķeršanā, lai kompensētu atgriešanos ostā, kas veikta ar mērķi apmainīt zvejas rīkus.

12 Šī paša lēmuma 2. pants noteic, ka Apvienotajai Karalistei ir noteiktas četras šā XVII pielikuma 6. punkta c) apakšpunktā paredzētās papildu dienas.

13 Lēmuma 3. pants norāda, ka papildu dienas, kas ir piešķirtas, piemērojot šā paša lēmuma 1. un 2. pantu, var tikt uzkrātas.

Grozītais XVII pielikums

14 Grozītā XVII pielikuma 4. punkta b) apakšpunkts un 6. punkta a) apakšpunkts ir izteikti vienādi vai gandrīz vienādi ar Regulas Nr. 2341/2002 XVII pielikuma 4. punkta b) apakšpunktu un 6. punkta a) apakšpunktu.

15 Saskaņā ar grozītā XVII pielikuma 6. punkta c) apakšpunktu papildu dienas, kas piešķirtas saskaņā ar šo noteikumu, attiecas uz visiem kuģiem, kas aprīkoti ar šā pielikuma 4. punktā definētajiem rīkiem, un nevis tikai tiem kuģiem, kas aprīkoti ar 4.a tipa rīkiem un kas specializējas mencu ķeršanā.

Valsts tiesiskais regulējums

16 *Department for Environment, Food and Rural Affairs* pieņēma divus lēmumus — 2003. gada lēmumu par jūras zveju (jūras dienu skaita ierobežošana) [*Sea Fishing (Restriction on Days at Sea) Order 2003*], (*SI* 2003, Nr. 229), kas stājās spēkā 2003. gada 8. februārī, un 2003. gada lēmumu par jūras zveju (jūras dienu skaita ierobežošana) Nr. 2 [*Sea Fishing (Restriction on Days at Sea) No 2 Order 2003*], (*SI* 2003, Nr. 1535), kas stājās spēkā 2003. gada 7. jūlijā.

17 Ar šiem diviem lēmumiem Apvienotās Karalistes valdība noteica atbildību ikvienai personai, kas atbild par Apvienotajā Karalistē reģistrētu zvejas kuģi, ja kuģis bija prombūtnē no ostas vairāk dienu, nekā noteikts Regulas Nr. 2341/2002 XVII pielikumā un grozītajā XVII pielikumā.

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

18 Prasītājas pamata lietā ir, pirmkārt, *Unitymark*, Skotijā reģistrēta sabiedrība, kura zvejo plakanzivis, t.i., plekstes un jūrasmēles, izmantojot kuģus, kas aprīkoti ar rāmju traļiem, kas ietilpst 4.b tipa kategorijā, un, otrkārt, *NSFO* — organizācija, kas pārstāv zvejniekus, kuri galvenokārt zvejo Ziemeļu jūrā ar tāda paša tipa kuģiem, kādus izmanto *Unitymark*, un tam pašam mērķim. Prasītājām ir strīds ar *Department for Environment, Food and Rural Affairs*, un tās ir cēlušas prasību *High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Division (Administrative Court)*, lai minētā tiesa novērtētu iepriekš minēto lēmumu likumību, apgalvojot, ka šie lēmumi ir pamatoti ar Kopienu tiesisko regulējumu, kura spēkā esamību tās apstrīd.

19 Cita starpā tās apstrīd jūrā pavadīto dienu skaitu, kas piešķirtas kuģiem, kas aprīkoti ar rāmju traļiem, nenošķirot divu kategoriju rīkus, kas ietilpst šajā rāmja traļu tipā.

20 Kā uzskata iesniedzējtiesa, ir faktiski jānošķir rāmju traļi, saukti "atklātie tīkli" (virsmas traļi), no tā sauktajiem "ķēžu paklājiem" (grunts traļi). Rāmju traļu atklātie tīkli tiek izmantoti plakanzivju ķeršanai zonās, kur jūras gultne ir gluda, smilšaina, bez akmeņiem un nav nepieciešams skart jūras gultni. Rāmju traļu ķēžu paklāji, kas veido 20 % Eiropas kuģu flotes, kas aprīkoti ar rāmja traļiem un kas ir paredzēti arī plakanzivju ķeršanai, gluži pretēji — darbojas, nokasot akmeņaino jūras gultni, traucējot zivīm, kas tādējādi iekrīt tīklos.

21 *Unitymark* un zvejnieki, ko pārstāv *NSFO*, izmanto tikai tādus kuģus, kas ir aprīkoti ar atklāta tīkla rāmja traļiem.

22 Kā norāda iesniedzējtiesa, pamata lietas dalībnieki ir vienisprātis par vairākiem faktiem.

23 Pirmkārt, kuģiem, kas aprīkoti ar atklāta tīkla rāmja traļiem, ir vismazākā mencu piezveja no visiem kuģu, kas ir garāki par 10 metriem, Ziemeļu jūrā izmantotajiem zvejas veidiem. Piezveja ir ievērojami mazāka nekā kuģiem, kuri ir aprīkoti ar rīkiem, kas ļauj tiem principā zvejot omārus, un mazāka nekā kuģiem, kas ir aprīkoti ar ķēžu paklāja rāmja traļiem, kas specializējas plakanzivju ķeršanā.

24 Otrkārt, Anglijas un Velsas kuģu, kas ir aprīkoti ar rāmja traļiem, mencu piezvejas likme ir 0,6 %, bet attiecīgajā apkaimē visiem kuģiem, kas ir aprīkoti ar rāmja traļiem, tā sasniedz 9 %. Šo starpību var izskaidrot īpaši ar Nīderlandes kuģu, kas vairāk izmanto ķēžu paklāju rāmja traļus, mencu lielāku nozveju. Turklāt mencu loms kuģiem, kas principā zvejo omārus, ir apmēram 20 % no to kopējā loma.

25 Visbeidzot, zvejas intensitātes ierobežošana, ko nosaka Kopienu tiesiskais regulējums, nopietni mazina atklātā tīkla rāmja traļu zvejas ekonomisko dzīvotspēju. Tie neļauj attiecīgajiem kuģiem noķert jūrasmēļu un plekstu kvotu. *Unitymark* ir tuvu darbības izbeigšanai, un citām zvejas sabiedrībām draud tas pats.

26 Iesniedzējtiesa piebilst, ka saskaņā ar *Unitymark* un *NSFO* teikto zvejnieki, kuri izmanto atklāta tīkla rāmja traļus, ir to starpā, kuru jūrā pavadītās dienas ir samazinātas visvairāk, lai gan šīs klases zvejniekiem ir vismazākā ietekme uz mencu krājumiem, salīdzinot ar citām klasēm.

27 Šajos apstākļos *High Court of Justice* (*England & Wales*), *Queen's Bench Division* (*Administrative Court*), nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

Vai

[..] Regulas (EK) Nr. 2341/2002 [..] XVII pielikuma 4. punkta b) apakšpunkts un 6. punkta a) apakšpunkta daļa, kas atsaucas uz 4. punkta b) apakšpunktu, un/vai

[..] Regulas (EK) Nr. 2341/2002 [..] XVII pielikuma, ko groza ar Regulu (EK) Nr. 671/2003 [..], 4. punkta b) apakšpunkts un 6. punkta a) apakšpunkta daļa, kas atsaucas uz 4. punkta b) apakšpunktu, un/vai

[..] Lēmuma 2003/185 [..] 1. pants tiktāl, ciktāl Komisija, piemērojot Regulas Nr. 2341/2002 XVII pielikuma 6. punkta b) apakšpunktu, atsakās palielināt papildu dienu skaitu no divām, kurās kuģis, kas pārvadā kādu no šā pielikuma 4. punkta b) apakšpunktā definētajiem rīkiem,

ir likumīgi piemērojami kuģiem, kas izmanto atklāta tīkla rāmja traļus, jo tie:

a) neatbilst EKL 33. pantam (bijušais EK līguma 39. pants) un EKL 34. pantam (bijušais EK līguma 40. pants),

b) neatbilst EKL 28. pantam (bijušais EK līguma 30. pants) un EKL 29. pantam (bijušais EK līguma 34. pants),

c) ir nesamērīgi,

d) ir diskriminējoši un/vai

e) pārkāpj pamatbrīvību veikt komercdarbību vai saimniecisku darbību?

Par prejudiciālo jautājumu

Ievada piezīmes

28 Iesniedzējtiesa lūdz Tiesu pārbaudīt apstrīdēto pasākumu spēkā esamību, ņemot vērā EK līguma pantus par kopējo lauksaimniecības politiku un preču brīvu apriti, ņemot vērā samērīguma principu un nediskriminācijas principu un brīvību veikt komercdarbību vai saimniecisku darbību.

29 Tiesai iesniegtie apsvērumi tomēr ir galvenokārt par to, vai apstrīdētie pasākumi ir saderīgi ar samērīguma principu un nediskriminācijas principu.

Tiesai iesniegtie apsvērumi

30 *Unitymark* un *NSFO* norāda, ka tās ne mazākajā mērā neapstrīd, ka Eiropas Savienības Padomei bija tiesības veikt pasākumus, lai apturētu ļoti plašu mencu krājumu samazināšanos, tajā skaitā ierobežojot dienu skaitu, ko jūrā pavada attiecīgie kuģi.

31 Tāpat tās atzīst, ka Padomei ir plaša rīcības brīvība šajā jomā. Tās tomēr norāda, ka šī rīcības brīvība tādējādi neļauj Padomei pieņemt jebkādu regulējumu, neievērojot samērīguma principu un nediskriminācijas principu. *Unitymark* un *NSFO* uzskata, ka šie divi principi attiecībā uz kuģiem, kas ir aprīkoti ar atklāta tīkla rāmja traļiem, ir pārkāpti tik smagi, ka tie padara apstrīdētos pasākumus par spēkā neesošiem.

32 Attiecībā uz samērīgumu *Unitymark* un *NSFO* apgalvo, ka, ņemot vērā nelielo daudzumu mencu, ko ir noķēruši kuģi, kas aprīkoti ar rāmja traļiem, īpaši tie, kas izmanto atklātos tīklus, nebija vajadzības ierobežot to jūrā pavadītās dienas vai vismaz ne tik radikāli. Apstrīdētie pasākumi līdz ar to ir nesamērīgi ar sasniedzamo mērķi.

33 Šie pasākumi ir arīdzan nesamērīgi, pirmkārt, ņemot vērā kuģu, kas ir aprīkoti ar citiem zvejas rīkiem, it īpaši 4.a tipa rīkiem, kas specializējas mencu ķeršanā, situāciju. Ņemot vērā ar Lēmumu 2003/185 piešķirtās papildu dienas, šiem kuģiem tika piešķirtas 15 dienas jūrā, t.i., tāds pats dienu skaits, kāds tika piešķirts kuģiem, kas aprīkoti ar rāmja traļiem, ieskaitot atklāta tīkla rāmja traļus, tomēr tie nozvejo daudz mazāk mencu.

34 Otrkārt, šie pasākumi ir nesamērīgi, ņemot vērā kuģu, kas ir aprīkoti ar 4.e tipa rīkiem un kas specializējas omāru ķeršanā, situāciju. Kā norāda *Unitymark* un *NSFO*, lai gan šie kuģi noķer daudz vairāk mencu nekā kuģi, kas aprīkoti ar rāmja traļiem, tiem tika piešķirts par 10 dienām jūrā vairāk nekā pēdējiem minētajiem, t.i., 25 dienas.

35 Visbeidzot, bija jānošķir kuģi, kas ir aprīkoti ar atklāta tīkla rāmja traļiem, un tie kuģi, kas ir aprīkoti ar ķēžu paklāja rāmja traļiem. Tikai pēdējie minētie noķer ievērojamu daudzumu mencu. Tiesas sēdē *Unitymark* un *NSFO* atsaucās uz tabulām, ko Padome iesniedza savu rakstveida apsvērumu pielikumā. No šīm tabulām ir redzams, ka kuģi, kas aprīkoti ar atklāta tīkla rāmja traļiem, noķēra tikai 1,06 % no kopējā mencu loma 2002. gadā, kamēr kuģi, kas aprīkoti ar ķēžu paklāja rāmja traļiem, noķēra 10,6 % no kopējā daudzuma.

36 *Unitymark* un *NSFO* uzsver, ka tabulas skaidri norāda atšķirību starp šo divu tipu rīkiem, jo tajās minēti rāmja traļi ar linuma acs izmēru 80–99 mm un tie, kuru linuma acs izmērs ir virs 100 mm. Šaurākās linuma acis atbilst ķēžu paklāja rāmja traļiem, kamēr plašākās linuma acis ir raksturīgas atklāta tīkla rāmja traļiem.

37 No tā izriet, ka kuģi, kas ir aprīkoti ar atklāta tīkla rāmja traļiem, ir tikuši acīmredzami diskriminēti gan attiecībā pret kuģiem, kas specializējas mencu ķeršanā, gan tiem, kas specializējas omāru ķeršanā vai kas izmanto ķēžu paklāja rāmja traļus.

38 *Unitymark* un *NSFO* turklāt piebilst, ka apgalvotā nepieciešamība aizsargāt arī plakanzivju krājumus ir nebūtiska, jo plakanzivju zvejnieki nespēja sasniegt tiem piešķirtās kvotas jau pirms apstrīdēto pasākumu ieviešanas.

39 Kā uzskata prasītājas, Padomei bija jāievieš citi pasākumi, kas mazākā mērā skartu samērīguma un nediskriminācijas principu. Tās apgalvo, ka būtu pieticis, ja kuģiem, kas specializējas omāru ķeršanā, dienu skaits būtu samazināts par vienu dienu vai būtu ierobežots kuģu, kuru garums ir mazāks par 10 metriem, dienu skaits jūrā.

40 Apvienotās Karalistes valdība, Padome un Komisija norāda, ka Kopienu likumdevējam ir plaša rīcības brīvība attiecīgajā jomā un ka Tiesa var tikai pārbaudīt, vai attiecīgā mērķa sasniegšanai pieņemtais tiesiskais regulējums nav acīmredzami neatbilstošs.

41 Šī valdība un šīs divas iestādes apgalvo, ka, ņemot vērā problēmas, ar ko Kopiena saskārās, nopietnību, proti, risku, ka tiks izsmelti mencu krājumi, bija nepieciešams steidzamības kārtā ieviest pasākumus šo krājumu aizsargāšanai un to atjaunošanai. Apstrīdētie pasākumi tika veikti, pamatojoties uz zinātniskiem ziņojumiem, un pilnībā ievēro samērīguma principu un nediskriminācijas principu.

42 Attiecībā uz samērīgumu Apvienotās Karalistes valdība, Padome, kā arī Komisija precizē, ka apstrīdētie pasākumi nepakļaujas tīri matemātiskai loģikai. Ja virsroku ņemtu matemātiskā loģika, zvejniekiem, kas specializējas mencu ķeršanā un noķer lielāko daļu mencu loma, būtu bijis jāsaņem lielākā daļa ierobežojumu vai pat visi ierobežojumi. Kopienu likumdevējs tomēr uzskatīja, ka ir svarīgi gan sociālu, gan ekonomisku iemeslu dēļ neuzlikt visus mencu aizsardzības pasākumus tikai un vienīgi zvejniekiem, kas specializējas mencu zvejošanā, piemērojot šīs darbības moratoriju. Tā kā mencu lomi bija ne tikai kuģiem, kas specializējas mencu zvejošanā, un pārējie zvejnieki, īpaši plakanzivju zvejnieki, noķēra šo sugu ievērojamās proporcijās, likumdevējs uzskatīja, ka bija vēlamāk sadalīt zvejas intensitātes samazinājumu uz visiem šiem saimnieciskās darbības subjektiem, ierobežojot to jūrā pavadītās dienas.

43 Lielākais zvejas intensitātes samazinājums tika piemērots zvejniekiem, kas specializējas mencu ķeršanā; viņu dienu skaits jūrā tika samazināts par 60 %. Kuģu, kas aprīkoti ar rāmju traļiem un kas noķer 11,3 % krastā izcelto mencu, skaits samazinājās par 40 %.

44 Kā uzskata Apvienotās Karalistes valdība, Padome un Komisija, *Unitymark* un *NSFO* kļūdās, uzskatot, ka mencu zvejniekiem tika piešķirts tikpat daudz dienu, cik plakanzivju zvejniekiem, t.i., 15 dienas. Lai arī Apvienotās Karalistes zvejniekiem, kas specializējas mencu ķeršanā, tika atļauts jūrā pavadīt 15 dienas, tas ir saskaņā ar Regulas Nr. 2341/2002 XVII pielikuma 6. punkta b) un c) apakšpunktu un atbilst īpašajiem apstākļiem. Lai kompensētu pienākumu atgriezties ostā zvejas rīku apmaiņai, mencu zvejniekiem ir piešķirtas divas papildu dienas, kas neatbilst zvejas dienām. Turklāt tiem tika piešķirtas vēl četras papildu dienas, lai ņemtu vērā kuģu, kas specializējas mencu ķeršanā, ekspluatācijas izbeigšanas programmas. Ar šo regulu tika pieļauts, ka, samazinot kopējo kuģu skaitu, kas zvejo mencas, pārējiem kuģiem tiek piešķirtas papildu dienas jūrā. *Unitymark* un *NSFO* veiktais salīdzinājums līdz ar to savos pamatos ir kļūdains.

45 Attiecībā uz kuģiem, kas specializējas omāru ķeršanā, šī valdība un abas iestādes uzsver, ka zinātniskie ziņojumi neparādīja būtisku saistību starp omāru lomiem un mencu krājumu samazināšanos, lai gan šāda saistība tika uzrādīta attiecībā uz plakanzivīm. Turklāt netika atklāts omāru krājumu samazināšanās risks, kamēr šāds risks būtu attiecībā uz plakanzivīm. Visbeidzot, Apvienotās Karalistes valdība un abas iestādes uzskata, ka apstrīdētajos pasākumos ir ņemts vērā fakts, ka mencu zvejniekiem bija vieglāk pārslēgties uz omāru ķeršanu nekā uz plakanzivju ķeršanu.

46 Attiecībā uz salīdzinājumu ar kuģiem, kas aprīkoti ar ķēžu paklāja rāmja traļiem, Apvienotās Karalistes valdība, Padome un Komisija tiesas sēdē apstiprināja, ka *Unitymark* un *NSFO* iesniegtie dati par saistību, kas minēta šā sprieduma 36. punktā, starp rāmja traļu linuma acs izmēru un divām esošajām šī tipa kategorijām pirms tam nekad nav aplūkota.

47 Visbeidzot, Apvienotās Karalistes valdība, Padome un Komisija apstiprina, ka ierosinātais alternatīvais pasākums — kuģu, kuru garums ir mazāks par 10 metriem, jūrā pavadīto dienu skaita samazināšana — nebija reāls, ņemot vērā šādu kuģu lielo skaitu un grūtības, pat neiespējamību uzraudzīt šī pasākuma ieviešanu.

48 Līdz ar to apstrīdētie pasākumi ir spēkā esoši.

Tiesas atbilde

Par preču brīvas aprites un komercdarbības vai saimnieciskas darbības veikšanas brīvības ierobežojumu

49 Vispirms ir jānorāda, ka iesniedzējtiesas jautājumus par preču brīvu apriti un brīvību veikt komercdarbību vai saimniecisko darbību šajā lietā nav nepieciešams aplūkot atsevišķi.

50 Attiecībā uz preču brīvu apriti jāuzsver, ka lietas dalībnieki neapstrīd, ka ir nepieciešams tiesiskais regulējums, kas uz laiku ierobežo dažādu kategoriju zvejnieku veikto mencu ķeršanu, lai novērstu mencu krājumu izzušanu ilgtermiņā. Tiesa jau ir spriedusi attiecībā uz pasākumiem, kas īslaicīgi samazina zivju daudzumu, ko dalībvalstis var tirgot savā starpā, bet kas ir paredzēti, lai ilgtermiņā nodrošinātu optimālo zvejas ienesīgumu un līdz ar to palielinātu tirdzniecību, ka šādi pasākumi neietilpst EKL 29. panta attiecībā uz preču brīvu apriti piemērošanas jomā (skat. 1987. gada 16. jūnija spriedumu lietā 46/86 *Romkes*, *Recueil*, 2671. lpp., 24. punkts).

51 Līdz ar to, tā kā iesniedzējtiesa nenorāda īpašus iemeslus, kāpēc apstrīdētie pasākumi iespaido tirdzniecību ārpus tiem, kas izriet no pagaidu ierobežojuma uz zivsaimniecības intensitāti, nav nepieciešamības pārbaudīt šos pasākumus saskaņā ar EKL 29. pantu.

52 Attiecībā uz brīvību veikt komercdarbību vai saimniecisko darbību Tiesa to ir atzinusi (skat. it īpaši 1995. gada 17. oktobra spriedumu lietā C-44/94 *Fishermen's Organisations* u.c., *Recueil*, I-3115. lpp., 55. punkts), bet, kā to norāda arī Komisija savos rakstveida apsvērumos, iesniedzējtiesa nav norādījusi, ka šī brīvība būtu pārkāpta šķirti no samērīguma principa un nediskriminācijas principa pārkāpuma, kas tiek aplūkots turpmāk, un līdz ar to ir jāuzskata, ka arī šim jautājuma aspektam nav nepieciešams atsevišķs vērtējums.

Par nediskriminācijas principa un samērīguma principa pārkāpumu

53 Ir svarīgi norādīt, ka nediskriminācijas princips un samērīguma princips, kas šajā lietā ir ar to cieši saistīts, ir Kopienu tiesību vispārējie principi un lauksaimnie-

cības, tajā skaitā zivsaimniecības, jomā ir ietverti EKL 34. panta 2. punkta otrajā daļā.

54 Ar šo normu Kopienu likumdevējam ir dots uzdevums īstenot kopējo lauksaimniecības politiku, kas formulēta EKL 33. pantā, lai cita starpā nodrošinātu pietiekami augstu dzīves līmeni lauku iedzīvotājiem un piedāvāto produktu pieejamību tirgū, nepieļaujot Kopienā jebkādu diskrimināciju ražotāju starpā.

55 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Kopienu likumdevējam šajā jomā ir plaša rīcības brīvība, kas atbilst poliskajai atbildībai, ko tam piešķir EKL 34.–37. pants. Līdz ar to tiesas kontrolei ir jāaprobežojas ar pārbaudi, vai attiecīgā pasākuma spēkā esamību nemazina acīmredzama kļūda vai pilnvaru pārsniegšana, vai attiecīgā iestāde nav acīmredzami pārsniegusi savas izvērtēšanas pilnvaras (skat. 2001. gada 12. jūlija spriedumu lietā C-189/01 *Jippes* u.c., *Recueil*, I-5689. lpp., 80. punkts, un 2004. gada 9. septembra spriedumu lietā C-304/01 Spānija/Komisija, Krājums, I-7655. lpp., 23. punkts).

56 Attiecībā uz šo rīcības brīvību Tiesa ir nospriedusi, ka samērīguma princips, kas ir viens no Kopienu tiesību vispārējiem principiem, prasa, lai Kopienu tiesību noteikumā ietvertie līdzekļi būtu atbilstoši paredzētā mērķa sasniegšanai un nepārsniegtu to, kas nepieciešams šī mērķa sasniegšanai (skat. it īpaši 2002. gada 11. jūlija spriedumu lietā C-210/00 *Käserei Champignon Hofmeister*, *Recueil*, I-6453. lpp., 59. punkts; 2004. gada 14. decembra spriedumu lietā C-210/03 *Swedish Match*, Krājums, I-11893. lpp., 47. punkts; 2005. gada 6. decembra spriedumu apvienotajās lietās C-453/03, C-11/04, C-12/04 un C-194/04 *ABNA* u.c., Krājums, I-10423. lpp., 68. punkts, un 2006. gada 10. janvāra spriedumu lietā C-344/04 *IATA* un *ELFAA*, Krājums, I-403. lpp., 79. punkts).

57 Attiecībā uz atbilstības šim principam kontroli, ko veic tiesa, ņemot vērā Kopienu likumdevēja plašo rīcības brīvību kopējās lauksaimniecības politikas jautājumos, tikai šajā jomā ieviestā pasākuma acīmredzami nepiemērotais raksturs attiecībā pret mērķi, ko kompetentā iestāde plānojusi sasniegt, var ietekmēt šāda pasākuma likumīgumu (skat. 1990. gada 13. novembra spriedumu lietā C-331/88 *Fedesa* u.c., *Recueil*, I-4023. lpp., 14. punkts; 1994. gada 5. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-133/93, C-300/93 un C-362/93 *Crispoltoni* u.c., *Recueil*, I-4863. lpp., 42. punkts; iepriekš minēto spriedumu lietā *Jippes* u.c., 82. punkts, un iepriekš minēto spriedumu lietā *IATA* un *ELFAA*, 80. punkts).

58 Līdz ar to Tiesai ir jāpārbauda, vai apstrīdētie pasākumi ir acīmredzami nepiemēroti.

59 Saskaņā ar Tiesai iesniegto informāciju, kas īpaši izklāstīta šā sprieduma 23.–26. un 35. punktā, šķiet, ka kuģus, kas aprīkoti ar atklāta tīkla rāmja traļiem, pasākumi, ar kuriem ierobežo zvejas intensitāti, ietekmē ievērojami vairāk nekā kuģus, kas ir aprīkoti ar citiem rīkiem, samērīgi to noķertajam mencu daudzumam.

60 Lai novērtētu šo pasākumu piemērotību, ir jākonstatē, ka Padome ir izvēlējusies zvejas intensitātes samazināšanu attiecināt uz visiem attiecīgajiem saimnieciskās darbības subjektiem, nevis noteikt moratoriju to zvejnieku darbībai, kuri galvenokārt ķer mencas. Šādi rīkojoties, tā ir centusies ievērot vienu no kopējās lauksaimniecības politikas mērķiem, proti, attiecīgo zvejnieku pietiekami augsta dzīves līmeņa nodrošināšanu. Šī likumdevēja veiktā izvēle pati par sevi nav kritizējama, ar nosacījumu, ka, pieņemot apstrīdētos pasākumus, tā rezultātā nesamērīgi un bez objektīva attaisnojuma netiek sodīta cita zvejnieku grupa.

61 Kā uzskata *Unitymark* un *NSFO*, šie pasākumi neļauj plakanzivju zvejniekiem, kas izmanto atklāta tīkla rāmja traļus, ķert tiem piešķirtās plakanzivju kvotas un līdz ar to iedragā to darbības dzīvotspēju. Kopienu likumdevējs varēja, kā tās uzskata, izvairīties no šādas iedarbības, nošķirot divu kategoriju rāmja traļus, proti, ķēžu paklāja rāmja traļus un atklātā tīkla rāmja traļus.

62 Šis arguments, saskaņā ar kuru nebija iemesla samazināt jūrā pavadīto dienu skaitu plakanzivju zvejniekiem, lai aizsargātu plakanzivju krājumus, tāpēc, ka pat, pirms tika pieņemta Regula Nr. 2341/2002, Apvienotās Karalistes zvejnieki nespēja sasniegt tiem piešķirtās kvotas, nevar tikt atbalstīts. Šie apstākļi nav izšķirošie attiecībā uz mencu krājumu aizsardzību. Turklāt šajā lietā netiek apgalvots, ka plakanzivju zvejnieki, uz kuriem visiem attiecās apstrīdētie pasākumi, nevarēja sasniegt tiem piešķirtās kvotas.

63 Turklāt apstāklis, ka reglamentējošs pasākums kādu noteiktu grupu ietekmē vairāk nekā kādu citu, nenozīmē, ka pasākums ir nesamērīgs vai diskriminējošs, ja ar to cenšas vispārīgi noregulēt kādu problēmu vispārējo interešu labā.

64 Ņemot vērā nenozīmīgo mencu daudzumu, ko kopīgi noķer kuģi, kas aprīkoti ar rāmja traļiem, kas veido apmēram 11 % no visa krastā izcelto mencu daudzuma, ievērojams jūrā pavadīto dienu skaita samazinājums šiem kuģiem nešķiet pats par sevi acīmredzami nepiemērots.

65 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai apstrīdētie pasākumi ir diskriminējoši attiecībā uz zvejniekiem, kas izmanto dažāda tipa zvejas rīkus, un, lai to izdarītu, jāsalīdzina vispirms zvejnieku, kas izmanto atklāta tīkla rāmja traļus, situācija ar to zvejnieku situāciju, kas izmanto ķēžu paklāja rāmja traļus.

66 Šajā sakarā nešķiet, ka laikā, kad tika ieviesti apstrīdētie pasākumi, pieejamajos zinātniskajos ziņojumos jebkā tika nošķirti šie divu tipu rīki. No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem gluži pretēji izriet, ka rāmja traļi tika atainoti kā viens vesels. Turklāt skaitļi par 2002. gadu, kas redzami Padomes apsvērumu pielikumā, uz ko ir pamatojušās *Unitymark* un *NSFO* tiesas sēdē, Regulas Nr. 2341/2002 XVII pielikuma pieņemšanas laikā vēl nebija pieejami.

67 Šajos apstākļos un saskaņā ar šā sprieduma 64. punktā izklāstītajiem apsvērumiem ir jāatzīst, ka apstrīdētie pasākumi nav diskriminējoši attiecībā pret zvejniekiem, kas izmanto atklāta tīkla rāmja traļus, salīdzinot ar zvejniekiem, kas izmanto ķēžu paklāja rāmja traļus.

68 Atliek pārbaudīt, vai apstrīdētie pasākumi nav diskriminējoši attiecībā uz dienu skaitu, kas piešķirtas zvejniekiem, kas galvenokārt ķer mencas, salīdzinot ar tiem, kas galvenokārt ķer omārus, kā arī tiem, kuru kuģu garums ir mazāks par 10 metriem.

69 Attiecībā uz pirmās kategorijas kuģiem ir jākonstatē, ka iebildums ne tik daudz attiecas uz deviņu pamatdienu piešķiršanu tiem, bet gan uz sešām papildu dienām, ko saņēma šo zvejas veidu praktizējošie Apvienotās Karalistes kuģi.

70 Šajā sakarā ir jākonstatē, ka papildu dienas, kas ar Lēmumu 2003/185 tika piešķirtas zvejniekiem, kuru kuģi ir aprīkoti ar 4.a tipa rīkiem, saskaņā ar Regulas Nr. 2341/2002 XVII pielikuma 6. punkta b) un c) apakšpunktu, tika piešķirtas, pamatojoties uz īpašiem apstākļiem, kas norādīti šajos divos noteikumos. Attiecībā uz divām papildu dienām, kas paredzētas 6. punkta b) apakšpunktā, lai kompensētu cita starpā kuģošanas dienas starp piederības ostu uz zvejas vietām, nešķiet, ka Apvienotās Karalistes valdība vai norādītie plakanzivju zvejnieki būtu norādījuši Komisijai, ka ne tikai kuģiem, kas specializējas mencu ķeršanā, bet arī kuģiem, kuri zvejo plakanzivis, varētu būt vajadzība pēc tām. Attiecībā uz papildu dienu piešķiršanu zvejniekiem, kuri izmanto speciālos kuģus mencu ķeršanai saskaņā ar Regulas Nr. 2341/2002 XVII pielikuma 6. punkta c) apakšpunktu, tas ir izskaidrojams ar šo kuģu pārstrādes metāllūžņos programmām, kas atbilst šīs zvejas darbības vispārējam samazinājumam.

71 No tā izriet, ka jūrā pavadīto dienu skaits, kas piešķirts zvejniekiem, kuru kuģi ir aprīkoti ar 4.b tipa zvejas rīkiem, kas specializējas plakanzivju ķeršanā, nešķiet acīmredzami nesamērīgs, salīdzinot ar jūrā pavadīto dienu skaitu, kas piešķirts zvejniekiem, kuru kuģi ir aprīkoti ar 4.a tipa rīkiem, kas specializējas mencu ķeršanā, pēc papildu dienu, kas piešķirtas saskaņā ar Regulas Nr. 2341/2002 XVII pielikuma 6. punkta b) un c) apakšpunktu, piemērošanas.

72 Ciktāl tas attiecas uz salīdzinājumu ar omāru zvejniekiem, ir jākonstatē, ka šajā sakarā Tiesai iesniegtā informācija ir atšķirīga gan attiecībā uz šo zvejnieku mencu

lomu apjomu un omāru krājumu apdraudēšanu, gan mencu zvejnieku drīzāku spēju pārslēgties uz omāru, nevis plakanzivju ķeršanu.

73 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem tomēr neizriet, ka *Unitymark* un *NSFO* piezīmes attiecībā uz atšķirīgu attieksmi pret plakanzivju zvejniekiem un omāru zvejniekiem būtu bijušas iesniegtas Kopienu likumdevējam pirms šo apstrīdēto pasākumu pieņemšanas.

74 Līdz ar to, pat ja starpība starp omāru zvejniekiem un plakanzivju zvejniekiem piešķirtajām dienām šķiet liela, tā nešķiet acīmredzami neatbilstoša, ņemot vērā informāciju, kas Kopienu likumdevējam bija pieejama laikā, kad tika pieņemta Regula Nr. 2341/2002.

75 Visbeidzot, attiecībā uz zvejniekiem, kas izmanto kuģus, kuru garums ir mazāks nekā 10 metri, ir jākonstatē, ka šo kuģu ārkārtīgi lielais skaits varēja īpaši apgrūtināt kontroli un varēja attaisnot Kopienu likumdevēja izvēli, lai veicinātu mencu krājumu aizsardzību, ierobežot jūrā pavadīto dienu skaitu zvejniekiem, kas izmanto cita tipa kuģus.

76 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka apstrīdētie pasākumi nav acīmredzami neatbilstoši.

77 No tā izriet, ka uzdotā jautājuma pārbaude nav atklājusi nevienu faktoru, kas varētu ietekmēt apstrīdēto pasākumu spēkā esamību.

Par tiesāšanās izdevumiem

78 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata prāvā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies saistībā ar apsvērumu iesniegšanu Tiesai, izņemot tos, kuri radušies minētajiem lietas dalībniekiem, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Uzdotā jautājuma pārbaude nav atklājusi nevienu iemeslu, kas varētu ietekmēt:

— **Padomes 2002. gada 20. decembra Regulas (EK) Nr. 2341/2002, ar ko 2003. gadam nosaka zvejas iespējas un ar tām saistītos noteikumus konkrētiem zivju krājumiem un zivju krājumu grupām, kas piemērojami Kopienas ūdeņos un Kopienas kuģiem ūdeņos, kur nepieciešami nozvejas ierobežojumi, XVII pielikuma 4. punkta b) apakšpunkta un 6. punkta a) apakšpunkta,**

— **šā paša pielikuma, ko groza ar Padomes 2003. gada 10. aprīļa Regulu (EK) Nr. 671/2003, 4. punkta b) apakšpunkta un 6. punkta a) apakšpunkta,**

— **Komisijas 2003. gada 14. marta Lēmuma 2003/185/EK par dalībvalstīm piešķirtajām papildu dienām attiecībā uz kuģu atrašanos ārpus ostas saskaņā ar Padomes Regulas (EK) Nr. 2341/2002 XVII pielikumu 1. panta spēkā esamību.**

[Paraksti]